

Checklist bij het tijdelijk overdragen van zorg.

MantelzorgNL

MantelzorgNL, Landelijke Vereniging voor Mantelzorgers (voorheen Mezzo)

Auteur : Marja Veltman Bunnik,
Herziene editie 2019

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
1. <i>Wat moet de vervanger weten over de belangrijkste persoonlijke gegevens van de verzorgde?</i>	4
2. <i>Op welke personen kan een beroep worden gedaan in geval van nood?</i>	4
3. <i>Wat zou je het eerst over de verzorgde vertellen aan iemand die hem of haar niet kent? (karakterschets.)</i>	6
4. <i>Wat moet de vervanger weten over de beperkingen van de verzorgde?</i>	6
5. <i>Wat moet de vervanger weten over de hobby's en bezigheden van de verzorgde?..</i>	7
6. <i>Wat moet de vervanger weten over het gedrag van de verzorgde?</i>	8
7. <i>Wat moet de vervanger weten over de dagindeling van de verzorgde?</i>	9
8. <i>Wat moet de vervanger weten over de maaltijden?</i>	10
9. <i>Wat moet de vervanger weten over het medicijngebruik van de verzorgde?</i>	10
10. <i>Wat moet de vervanger weten over de allergieën van de verzorgde?</i>	11
11. <i>Wat moet de vervanger weten over de hulpmiddelen die de verzorgde gebruikt?</i>	12
12. <i>Wat moet de vervanger weten over therapieën die de verzorgde volgt?</i>	12
13. <i>Wat moet de vervanger weten over de verzorging van de verzorgde?</i>	13
14. <i>Wat moet de vervanger weten over medisch-verpleegkundige handelingen?</i>	14

Inleiding

Er zijn momenten dat je tijdelijk de zorg en hulp die je geeft wilt overdragen dragen aan iemand anders. Dit kan zijn omdat je voor een weekend of een vakantie weggaat, of omdat de verzorgde een dagdeel per week naar therapie gaat of naar dagopvang. Het kan ook zo zijn dat je zelf tijdelijk de verzorging niet kunt doen omdat je bijvoorbeeld moet worden opgenomen in het ziekenhuis. Voor al deze situaties bestaan er uiteenlopende mogelijkheden om de zorg tijdelijk over te dragen. De persoon die de vervangende zorg komt verlenen, kan een vrijwilliger zijn of een professional. De plaats waar de verzorging plaatsvindt, kan thuis zijn of buitenshuis.

De verzorgde

Je kunt zorgen voor je partner, je zoon of dochter, (schoon)vader of (schoon)moeder, broer, zus, of een ander familielid. Je kunt ook zorgen voor je buurvrouw of buurman, een vriendin of vriend of voor een kennis. Omdat dit teveel is om telkens in de tekst van deze checklist te herhalen, spreken wij in het vervolg over 'de verzorgde'. Voor partners en kinderen hebben wij een afzonderlijke checklist geschreven.

Waarom een checklist?

Bij het tijdelijk overdragen van zorg is het belangrijk dat de verzorgde een prettige tijd heeft en dat de verzorgde en jijzelf erop kunnen vertrouwen dat de verzorging goed wordt overgenomen. Het is logisch dat vragen als "Doen ze het wel goed?" of "Wat moet ik allemaal regelen?" door het hoofd spelen. Om je daarin te ondersteunen is deze checklist ontwikkeld. Met deze checklist vergeet je niets en kun je met een goed gevoel er even tussenuit. We raden vooral mantelzorgers die voor de eerste keer vervangende hulp willen organiseren deze checklist aan.

Je kunt deze checklist ook vinden onder het thema vrije tijd op www.mantelzorg.nl. Je kunt de tekst downloaden en aan je eigen wensen aanpassen.

Inhoud checklist

De checklist geeft een zo volledig mogelijke opsomming van de onderwerpen die belangrijk zijn voor de vervanger, zodat hij de juiste zorg en ondersteuning kan bieden. Welke onderwerpen voor jou en de verzorgde persoonlijk belangrijk zijn, hangt af van jouw situatie en van wat jouw grootste zorg is. Als je bijvoorbeeld een middag van huis gaat en je bent voor het avondeten weer terug, dan hoeft de vrijwilliger die thuis komt niets te weten over het gebruik van de warme maaltijd en zijn onderwerpen als wassen en aankleden niet van belang. Maar als de verzorgde een week naar een logeershuis gaat is dit voor het verzorgend personeel wèl nuttig om te weten.

De lijst vul je samen met de verzorgde in. Over onderwerpen als hobby's of eetwensen kan de verzorgde vaak vertellen aan de vervanger. In de lijst vul je alleen die gegevens in die je belangrijk vindt. Tijdens het kennismakingsgesprek bespreek je vervolgens deze checklist met de vervanger. Dan kun je ook aangeven welke onderwerpen met de verzorgde zelf besproken kunnen worden. De karakterschets is geen gespreksonderwerp voor de vervanger, deze dient alleen voor de vervanger om zich een beeld te vormen van de verzorgde.

Wat te doen met de checklist?

De lijst is eigendom van de verzorgde. Hij ligt op een duidelijke plaats in huis of de verzorgde kan de lijst meenemen naar bijvoorbeeld het logeeradres. Medewerkers die de vervangende zorg bieden, begrijpen het vertrouwelijk karakter van deze lijst en zullen daar naar handelen, namelijk: met discretie.

Het Logeer-doe-boek (Utrecht, 1997) van de voormalige Stichting Dienstverleners Gehandicapten heeft als inspiratiebron voor deze checklist gediend. Deze herziene checklist is gebaseerd op ervaringen van medewerkers van steunpunten mantelzorg en vrijwillige thuishulporganisaties¹ en op die van mantelzorgers die al vaker gebruik hebben gemaakt van vervangende zorg. Wij bedanken hen hartelijk voor hun waardevolle adviezen.

---

¹ De leden van de werkgroep respijtzorg.

1. WAT MOET DE VERVANGER WETEN OVER DE BELANGRIJKSTE PERSOONLIJKE GEGEVENS VAN DE VERZORGDE?

Wat is de naam en roepnaam van de verzorgde:

Hoe wil hij/zij worden aangesproken:

Hoe ziet de samenstelling van het huishouden van de verzorgde eruit: (e.v.t. kinderen, broers, zussen, ouders):

2. OP WELKE PERSONEN KAN EEN BEROEP WORDEN GEDAAN IN GEVAL VAN NOOD?

Ben jezelf bereikbaar?

Ja

Nee

Zo ja, waar:

Naam:

Verblijfadres:

Telefoon:

Mobiel:

Wanneer bereikbaar:

Andere

contactpersonen:

Naam:

Adres:

Telefoon:

Mobiel:

Relatie met de verzorgde:

Naam:

Adres:

Telefoon thuis:

Telefoon mobiel:

Relatie met de verzorgde:

Naam huisarts:

Adres:

Telefoonnummer:

Bereikbaarheid:

Naam en telefoonnummer vervanger:

Naam coördinerend specialist of thuiszorgmedewerker:

Functie:

Organisatie:

Telefoonnummer en bereikbaarheid:

Dichtstbijzijnde ziekenhuis:

Naam:

Adres:

Telefoonnummer:

Patiëntnummer van de verzorgde voor het ziekenhuis:

Ziektekostenverzekering:

Naam:

Polisnummer:

3. WAT ZOU JE HET EERST OVER DE VERZORGDE VERTELLEN AAN IEMAND DIE HEM OF HAAR NIET KENT? (KARAKTERSCHETS.)

Bijvoorbeeld: karakter, gedrag, typische voorkeuren, levensovertuiging.

4. WAT MOET DE VERVANGER WETEN OVER DE BEPERKINGEN VAN DE VERZORGDE?

5. WAT MOET DE VERVANGER WETEN OVER DE HOBBY'S EN BEZIGHEDEN VAN DE VERZORGDE?

Welke hobby's heeft hij/zij?

Is de verzorgde graag in huis of buitenshuis?

Welke activiteiten doet hij/zij graag?

Wat is interessante gespreksstof?

Bij welke activiteiten help je hem/haar?

Welke activiteiten stelt de verzorgde niet op prijs?

6. WAT MOET DE VERVANGER WETEN OVER HET GEDRAG VAN DE VERZORGDE?

Heeft de verzorgde bepaalde angsten? Ja

Nee

Zo ja, waarvoor?

Hoe reageert de verzorgde dan?

Wat kan de vervanger doen om de verzorgde op zijn gemak te stellen?

Vertoont de verzorgde wel eens moeilijk gedrag? Ja

Nee

Zo ja, hoe uit hij/zij dit?

Hoe kan de vervanger daar het beste op reageren?

Vertoont de verzorgde wegloupedrag? Ja

Nee

Zo ja, welke voorzorgsmaatregelen tref je?

Ziet de verzorgde gevaar, bijvoorbeeld in het verkeer? Ja

Nee

Zo nee, welke voorzorgsmaatregelen tref je?

Kan de verzorgde zelfstandig met geld omgaan? Ja

Nee

Zo nee, waarmee kan de vervanger helpen?

7. WAT MOET DE VERVANGER WETEN OVER DE DAGINDELING VAN DE VERZORGDE?

Je kunt hier invullen wat belangrijk is, zoals tijdstippen, aandachtspunten of gewoontes.

Wakker worden:

Ontbijten:

Activiteiten:

Lunch:

Activiteiten:

Avondmaaltijd:

Activiteiten:

Slapen:

8. WAT MOET DE VERVANGER WETEN OVER DE MAALTIJDEN?

Heeft de verzorgde hulp nodig bij het klaarmaken van de broodmaaltijd? Ja Nee

Zo ja, waar help je hem/haar mee?

Kan hij /zij zelf de warme maaltijd verzorgen: Ja Nee

Zo nee, waar help je hem/haar mee?

Kan de verzorgde zelfstandig eten: Ja Nee

Zo nee, waar help je hem/haar mee?

Maakt hij/zij gebruik van hulpmiddelen bij het eten: Ja Nee

Zo ja, welke:

Mag de verzorgde bepaalde voedingsmiddelen niet hebben? Ja Nee

Zo ja, welke niet?

Moet de verzorgde zich houden aan bepaalde hoeveelheden? Ja Nee

Zo ja, toelichting:

9. WAT MOET DE VERVANGER WETEN OVER HET MEDICIJNGEBRUIK VAN DE VERZORGDE?

Heeft de verzorgde hulp nodig bij het innemen van de medicijnen: Ja Nee

Waaruit bestaat de hulp?

Welke medicijnen gebruikt de verzorgde:
(Naam medicijn, tijdstip van inname, dosering)

10. WAT MOET DE VERVANGER WETEN OVER DE ALLERGIEËN VAN DE VERZORGDE?

Is de verzorgde allergisch voor bepaalde voedingsmiddelen: Ja Nee
Zo ja welke?

Is hij/zij allergisch voor bepaalde medicijnen: Ja Nee
Zo ja, welke?

Is hij/zij allergisch voor andere dingen? Ja Nee
(Bijvoorbeeld huisdieren, zon, stof) Zo
ja, welke?

11. WAT MOET DE VERVANGER WETEN OVER DE HULPMIDDELEN DIE DE VERZORGDE GEBRUIKT?

Welke hulpmiddelen gebruikt hij/zij:

(Bijvoorbeeld: leesloep, rolstoel, krukken, speciale voorzieningen bij het naar bed of in bad gaan.)

Kan de verzorgde de hulpmiddelen zelfstandig gebruiken: Ja

Nee

Zo nee, waarbij help je hem/haar?

12. WAT MOET DE VERVANGER WETEN OVER THERAPIEËN DIE DE VERZORGDE VOLGT?

Moet de vervanger aandacht besteden aan therapieën die de verzorgde volgt?

Nee

Ja

Zo ja, aan welke?

Welke ondersteuning geef je?

Hoe vaak per dag?

13. WAT MOET DE VERVANGER WETEN OVER DE VERZORGING VAN DE VERZORGDE?

Onderwerpen met betrekking tot wassen:

Heeft de verzorgde hulp nodig bij wassen/douchen? Ja Nee

Zo ja, welke hulp?

Gebruikt de verzorgde bij het wassen zeep? Ja Nee

Heeft de verzorgde hulp nodig bij het tandenpoetsen? Ja Nee

Zo ja, welke hulp?

Zijn er bijzonderheden in de verzorging van het gezicht, de haren, de nagels?

Onderwerpen met betrekking tot aankleden

Heeft de verzorgde hulp nodig bij het aankleden?

Ja Nee

Zo ja, welke hulp?

Zijn er bijzonderheden bij het aankleden?
(bijvoorbeeld, houding, volgorde van aankleden)

Onderwerpen met betrekking tot toiletgang

Denkt de verzorgde er zelf aan om naar het toilet te gaan? Ja Nee

Zo nee, gebruikt hij/zij incontinentiemateriaal en hoe vaak verwissel je dit?

Heeft de verzorgde hulp nodig bij het naar het toilet gaan? Ja Nee

Zo ja, welke hulp?

Onderwerpen met betrekking tot het naar bed gaan

Heeft de verzorgde hulp nodig bij het naar bed gaan (bijvoorbeeld uitkleden)?

Ja   Nee

Zo ja, welke hulp?

Komt de verzorgde 's avonds vaak uit bed?   Ja   Nee

Zo ja, hoe moet de vervanger hierop reageren?

14. WAT MOET DE VERVANGER WETEN OVER MEDISCH-VERPLEEGKUNDIGE HANDELINGEN?

Moeten er medisch-verpleegkundige handelingen worden verricht?

Ja   Nee

Welke mensen komen in huis om medisch verpleegkundige handelingen te verrichten?

Organisatie:

Naam persoon:

Dag(en) van de week:

Tijdstip op de dag:

Organisatie:

Naam persoon:

Dag(en) van de week:

Tijdstip op de dag:

Organisatie:

Naam persoon:

Dag(en) van de week:

Tijdstip op de dag:

Moet de verzorgde regelmatig van houding verwisselen?

Ja   Nee

Heeft hij/zij daarbij hulp nodig?

Ja   Nee

Zo ja, welke hulp?

Moet gevoelige plekken worden gecontroleerd op wondjes en drukplekken?

Ja   Nee